

VIETNAM TARIM VE GIDA MEVZUATI

Vietnam’da tavuk ve balık ürünlerinde tüketim ve tüketime bağlı olarak talep yüksektir. Tavuk ayakları ülkemiz tarafından Vietnam’a, işlenerek yeniden ihracat edilmesi amacıyla ihracı sağlanan ürünlerdendir. Ancak Tavuk bütün olarak her uzuv ve iç organıyla tüketildiğinden, ayrıca tavukçuluk sektöründe ülkemizin genel çerçevede ileri bir seviyede olmasından ötürü ihracatçılarımız için ülke pazarında fırsatların bulunduğu değerlendirilmektedir.

Vietnam, yaklaşık 1,21 milyon hektarlık meyve yetiştirme alanı ve yılda ortalama 12 - 14 milyon ton meyve üretimi ile dünyanın önde gelen meyve üreticileri arasında yer almaktadır. Ülkenin meyve üretimi ağırlıklı olarak muz, mango, greyfurt, longan (ejder gözü), durian gibi tropikal çeşitlerden oluşmaktadır. Öte yandan, elma, armut, üzüm, çilek ve kiraz gibi ılıman iklim meyveleri, Vietnam’ın tropikal iklimi nedeniyle yaygın olarak yetiştirilmemektedir.

Bu nedenle, Vietnam’da ılıman iklim meyveleri pazarı, sınırlı yerli üretim ve tüketici talebini karşılamak için büyük ölçüde ithalata bağımlı bir yapı sergilemektedir. Bu durum özellikle kentsel bölgelerde yaşayan tüketiciler için geçerlidir. Ülkenin en fazla ithalat yaptığı tarım ürünleri arasında 178,8 milyon ABD doları ile taze elma, 122,6 milyon ABD doları taze üzüm, 40,44 milyon ABD doları taze kiraz, 39,3 milyon ABD doları taze armut ve 8,47 milyon ABD doları taze çilek yer almaktadır.

Tarım ürünlerinin piyasaya arzını Tarım ve Çevre Bakanlığı (MOAE) [et, deniz ürünleri ve süt ürünleri dahil olmak üzere tarım ürünlerinin ithalatını denetler] ve Sağlık Bakanlığı (MOH) [gıda güvenliği standartları ve düzenlemelerinden sorumludur] düzenlemektedir.

Hayvansal Ürünler

İhracat yapan ülkenin, belirli gıda ürünlerini Vietnam'a ihraç edebilmesi için MOAE tarafından onaylanması gerekmektedir. Et, kümes hayvanları ve deniz ürünleri ihracatçıları, tesislerini Vietnam Hayvan Sağlığı Departmanı'na (DAH) kaydettirerek Vietnam'a ihracat yapabilecek işletmeler listesine dahil edilmelidir. Mezkur ürünler Vietnam'a gönderilmeden önce MOAE'den gerekli ithalat izinlerini alınmalıdır. Ürünler, Vietnam'ın sağlık ve güvenlik standartlarını karşıladıklarını doğrulamak için varışta karantina denetiminden geçmektedir. **İşlenmiş ve Paketlenmiş Gıdalar** için ithalatçılar, ithalat öncesinde kalite özellikleri, etiketleme bilgileri, raf ömrü ve diğer teknik bilgileri içeren bir Ürün Beyanı yayınlamak zorundadır. İthal edilen gıda ürünleri, Vietnam'ın mikrobiyal bulaşma, ağır metal limitleri ve pestisit kalıntıları ile ilgili düzenlemelerine uymalıdır. Tüm ithal edilen gıda ürünlerinin Vietnamca etiketlere sahip olması gerekmektedir. Etiketlerde, ürün adı, içerikler, net ağırlık, üretim ve son kullanma tarihleri ile üretici veya ithalatçının adı ve adresi yer almalıdır. Temel belgeler; konşimento, ticari fatura, paketleme listesi, menşe belgesi, sağlık sertifikaları ve Vietnam yetkilileri tarafından belirlenen diğer belgelerdir.

Et ve kümes hayvanları için gerekli belgeler ise Tarım ve Çevre Bakanlığı'na bağlı Hayvan Sağlığı Departmanı (DAH) tarafından verilen Karantina İthalat İzni (QIP), ihracat yapan ülkenin yetkili otoritesi tarafından verilen ve ürünün güvenliğini ve Vietnam standartlarına uygunluğunu doğrulayan Sağlık Sertifikası ile 5 Haziran 2018 itibarıyla et ve canlı hayvan ürünleri için zorunlu hale gelen Menşe Şahadetnamesi (C/O)'dir.

Deniz ürünleri için gerekli belgeler ise DAH tarafından verilen Karantina İthalat İzni (QIP), ihracatçı ülkenin yetkili otoritesi tarafından verilen Sağlık Sertifikası ve gerektiğinde Menşe Şahadetnamesidir.

Süt ürünleri içinse ihracatçı ülkenin yetkili otoritesi tarafından verilen Sağlık Sertifikası, ürünün menşe ülkesinde serbestçe satıldığını gösteren Serbest Satış Sertifikası ve Vietnam mevzuatına uygun olarak belirlenen anahtar özelliklerin test sonuçlarını içeren Analiz Sertifikası (COA) gerekmektedir.

Tesislerinin Vietnam yetkilileri tarafından kayıtlı ve onaylı olmasını sağlamalıdır. Et, kümes hayvanları ve deniz ürünleri ihracatçıları, tesislerini Vietnam'ın DAH'ına kaydettirmelidir. Tesis kaydında ise ihracatçı ülkenin yetkili otoritesinden alınmalıdır Sağlık Sertifikası ile ihracatçı/ithalatçı bilgileri, ürün açıklaması ve HS kodları gibi tüm gerekli bilgileri içeren Menşe Şahadetnamesi gerekmektedir. Karantina İthalat İzni (QIP) Başvurusu için de DAH'ye gerekli belgeleri sunarak başvuru yapılması gerekmektedir. DAH, geçerli bir dosya alındıktan sonra genellikle 5 ila 10 iş günü içinde izinleri düzenlemektedir.

Vietnam'a ithal edilen hayvansal ve bitkisel ürünlerin, Vietnam'ın gıda güvenliği kontrol sistemine uygun olması gerekmektedir. Hangi ülkelerin ve tesislerin Vietnam'a ihracat yapabileceği, Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı tarafından belirlenen listelerde yer almaktadır. Türkiye, Vietnam'a deniz ürünleri ihracatı yapabilen 42 ülke arasında yer almakta olup, onaylı üreticilerin güncel listesi <https://cucthuy.gov.vn/en/danh-sach-doanh-nghiep-xk-thuy-san> bağlantısından görüntülenebilmektedir. Türkiye'den Vietnam'a resmi olarak deniz ürünleri ihraç edebilen üreticilerin listesi <https://cucthuy.gov.vn/documents/20125/0/Turkey+27.11.24.pdf/f2e17bca-c9b2-fbb5-1e3c-2d3eaa0f68e9?t=1733212689055> adresinden ulaşılabilir.

Ancak, Türkiye, Vietnam'a taze/dondurulmuş kara hayvanı ürünleri ihracatı yapabilen 27 ülke arasında **yer almamaktadır**. Detaylı listeye <https://cucthuy.gov.vn/en/danh-sach-cac-doanh-nghiep-cua-22-nuoc-du-dieu-kien-xuat-khau-thuc-pham-co-nguon-goc-dong-vat-tren-can-vao-viet-nam> bağlantısından erişilebilmektedir. Türkiye'den bazı piliç ayağı üreticileri Vietnam'a ihracat yapmak üzere kayıtlıdır, ancak bu ürünler yalnızca daha fazla işleme tabi tutulmak ve yeniden ihraç edilmek içindir. Bu nedenle, bu üreticilerin listesi resmi olarak Hayvan Sağlığı Dairesi'nin web sitesinde ilan edilmemektedir.

Süt ürünlerine gelince, eğer “işlenmiş ve önceden paketlenmiş gıdalar” kategorisine giriyorsa, Hükümetin 15/2018 Sayılı Kararnamesi'ne göre, taze/dondurulmuş hayvansal ürünlere uygulanan kayıt yükümlülüğüne tabi değildir.

Bitkisel Ürünler

Bitkiler, sebzeler ve meyveler için ithalat şartları ise öncelikle ihracatçı ülkenin, Vietnam'ın bitki kökenli ürünler için onayladığı ülkeler listesinde yer alması gerekmektedir. Bu liste, Vietnam Bitki Koruma Dairesi (PPD) tarafından düzenlenmekte olup <https://ppd.gov.vn/tieu-diem/danh-sach-cac-nuoc-dang-ky-xuat-khau-thuc-pham-co-nguon-goc-thuc-vat-vao-viet-nam.html> adresinden erişilebilmektedir. Bitki kökenli ürünleri Vietnam'a ihraç eden kayıtlı ülkelerin düzenlenmesi (Bitki Karantinası değil, Gıda Güvenliği açısından, Bitki Koruma Dairesi - PPD'nin yetki alanında) altında listede Türkiye de yer almaktadır. **Her onaylı ülkeden sadece belirli meyve ve sebzelerin ithalatına izin verilmektedir. İthal edilmek istenen ürünlerin, izin verilen ürünler listesinde yer almadığı mutlaka kontrol edilmelidir.** Her sevkiyat, ihracatçı ülkenin yetkili kurumu tarafından düzenlenen ve zararlı organizmaların ya da hastalıkların bulunmadığını teyit eden bir fitosaniter (bitki sağlığı) sertifikası ile birlikte gönderilmelidir.

İthalatçıların, giriş limanındaki karantina ajansına ya da Bitki Koruma Dairesi'ne kayıt yaptırması gerekmektedir. Sevkiyat Vietnam'a ulaştığında bitki karantinası muayenesine tabi

tutulur. Eğer ürünler uygun bulunursa, Bitki İthal Karantina Sertifikası düzenlenir. Gıda Güvenliği Denetimi ise ürünlerin Vietnam gıda güvenliği standartlarını karşılayıp karşılamadığını kontrol eder. Anılan işlemlerin tamamlanmasını müteakip ithalatçı, gümrük beyannamesini sunarak ithalat işlemini tamamlar.

Gıda Güvenliği Mevzuatı:

- [Gıda Güvenliği Kanunu \(No. 55/2010/QH12\)](#)
- [Hükümet Kararnamesi No. 15/2018](#)
- [Bitki Karantinası ve Zararlı Risk Analizi İçin Çevre Bakanlığı Genelgesi No. 14/2024](#)

Vietnam'daki Gıda Kontrol Önlemlerine İlişkin Detaylı Mevzuat

- **Gıda Güvenliği Kanunu (No. 55/2010/QH12):**
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Thuong-mai/Luat-an-toan-thuc-pham-2010-108074.aspx>
- **Hükümetin Gıda Güvenliği Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin 15/2018 Sayılı Kararnamesi:**
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/The-thao-Y-te/Nghi-dinh-15-2018-ND-CP-huong-dan-Luat-an-toan-thuc-pham-341254.aspx>
- **Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı (MARD)'nın 14/2024 Sayılı Genelgesi:** Bitki karantinasına tabi maddeler ve zararlı organizma risk analizi listelerini belirler.
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Xuat-nhap-khau/Thong-tu-14-2024-TT-BNNPTNT-Danh-muc-vat-the-thuoc-dien-kiem-dich-thuc-vat-631671.aspx>
- **MARD'ın 33/2014 Sayılı Genelgesi:** Bitki karantinası prosedürlerini düzenler.
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Thuong-mai/Thong-tu-33-2014-TT-BNNPTNT-thu-tuc-kiem-dich-thuc-vat-nhap-xuat-khau-qua-canh-256401.aspx>
- **MARD'ın 36/2014 Sayılı Genelgesi:** Zararlı organizma risk analizinin prosedürlerini düzenler.
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Thuong-mai/Thong-tu-36-2014-TT-BNNPTNT-quy-trinh-phan-tich-nguy-co-dich-hai-vat-the-nhap-khau-Viet-Nam-257108.aspx>
- **MARD'ın 25/2016 Sayılı Genelgesi:** Kara hayvanları ve kara hayvanı ürünlerinin karantina prosedürlerini düzenler.
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Linh-vuc-khac/Thong-tu-25-2016-TT-BNNPTNT-kiem-dich-dong-vat-san-pham-dong-vat-tren-can-kiem-dich-dong-vat-2016-317657.aspx>
Bu genelge, 04/2024 Sayılı Genelge ile değiştirilmiştir:
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Linh-vuc-khac/Thong-tu-04-2024-TT-BNNPTNT-sua-doi-Thong-tu-kiem-dich-dong-vat-san-pham-dong-vat-607897.aspx>
- **MARD'ın 26/2016 Sayılı Genelgesi:** Su hayvanları ve su hayvanı ürünlerinin karantina prosedürlerini düzenler.
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Linh-vuc-khac/Thong-tu-26-2016-TT-BNNPTNT-kiem-dich-dong-vat-san-pham-dong-vat-thuy-san-317658.aspx>
Bu genelge, 36/2018 Sayılı Genelge ile değiştirilmiştir:
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Linh-vuc-khac/Thong-tu-36-2018-TT-BNNPTNT-sua-doi-Thong-tu-26-2016-TT-BNNPTNT-kiem-dich-dong-vat-406581.aspx>

Hükümetin 15/2018 Sayılı Kararnamesi'nin 14. Maddesi, 1. Fıkrası şunu belirtmektedir:

Kara hayvanı ürünleri, su hayvanı ürünleri ve ithal gıda olarak kullanılan bitki ürünleri; işlenmiş ve önceden paketlenmiş gıdalar, Vietnamlı kuruluşlar ve bireyler tarafından yabancı ülkelere ihraç edilen ancak geri gönderilen gıdalar ve bu Kararnamenin 13. Maddesinde belirtilen durumlar hariç olmak üzere, aşağıdaki gereklilikleri karşılamak zorundadır:

a. Vietnam mevzuatına uygun bir gıda güvenliği kontrol sistemine sahip bir ülke veya bölgeden gelmeli ve Vietnam yetkili makamları tarafından hayvansal, bitkisel ve su ürünleri kökenli gıdaları Vietnam'a ihraç etmek için kayıtlı ülkeler ve bölgeler listesine dahil edilmelidir;

b. Gıda olarak kullanılan kara hayvanı ürünleri ve gıda olarak kullanılan su hayvanı ürünleri: Vietnam'ın mevzuatına göre gıda güvenliği gerekliliklerini tam olarak karşıladığı, Vietnam yetkili makamları tarafından onaylanmış üretim ve ticaret işletmeleri tarafından üretilmelidir;

c. Hayvansal kökenli her ithalat sevkiyatı veya ithal su ürünleri, ihracatçı ülkenin yetkili makamı tarafından verilen gıda güvenliği düzenlemelerine uygunluk sertifikası ile birlikte olmalıdır (denizde yabancı balıkçı gemileri tarafından avlanıp işlenen ve doğrudan Vietnam'a satılan su ürünleri hariç).

Hükümetin 15/2018 Sayılı Kararnamesi'nin 22. Maddesi, 1. Fıkrası, Vietnam'a gıda ihracatı yapacak ülkelerin, bölgelerin ve üretim ile ticaret işletmelerinin kayıt sürecine ilişkin düzenlemeleri belirlemektedir:

a. İhracatçı ülkenin yetkili makamı, Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'na 01 (bir) takım kayıt dosyası göndermelidir. Bu dosya, bu Kararname ile birlikte yayımlanan Ek I, Form No. 08'e göre, ülke veya bölgenin yönetim sistemine ilişkin bilgileri (hukuk sistemi, standartlar ve gıda güvenliği yönetim organizasyonu sistemi dahil) ve ihracatçı ülkenin veya bölgenin yetkili makamının gıda güvenliği kontrol kapasitesini içermelidir. Ayrıca, Vietnam'a ihraç edilmek üzere kaydedilmiş hayvansal ve su ürünleri kökenli gıda üreten ve ticaret yapan işletmelerin listesi Ek I, Form No. 07'ye göre sunulmalı ve bu işletmelerin gıda güvenliği koşulları Ek I, Form No. 09'a göre belirtilmelidir.

Vietnam'a ithal edilen gıdalar genel olarak iki kategoriye ayrılmaktadır:

(1) **Taze/dondurulmuş gıda,**

(2) **İşlenmiş gıda,**

Bu kategoriler, farklı kontrol önlemlerine tabidir.

TAZE/DONDURULMUŞ GIDA

	İthalat Denetimleri Kuralları	İlgili Mevzuat	Notlar
Bitkisel Gıda	Bitkisel menşeli ürünlerin VN'ye ihracatına resmi olarak izin verilen ülkeler listesine kayıt	- 15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 14, 22. Maddeleri	https://ppd.gov.vn/tieu-diem/danh-sach-cac-nuoc-dang-ky-xuat-khau-thuc-pham-co-nguon-goc-thuc-vat-vao-viet-nam.html
	Bitki karantinası	- Bitki karantinasına tabi eşyaların listesi: MARD'ın 14/2024 Sayılı Genelgesi Madde 1 - Bitki karantinası prosedürü: MARD'ın 33/2014 Sayılı Genelgesi Bölüm 2	
	Zararlı risk analizi (Pest Risk)	- Zararlı risk analizine tabi eşyaların listesi: 14/2024 Sayılı MARD Genelgesi Madde 2 - Zararlı risk analizi prosedürü: MARD'ın 36/2014 Sayılı Genelgesi Bölüm 2	TR'den soğan ve sarımsak, pest risk analizi için kayıt olmadan VN'ye ithal edilebilir. Bunun nedeni, bu 2 ürünün uzun zaman önce, pest risk analizine ilişkin mevcut düzenlemelerin yayınlanmasından önce, TR'den VN'ye ithal ediliyor olmasıdır. Ancak bu istisna yalnızca TR soğan ve sarımsak için geçerli olup diğer taze/dondurulmuş sebze ve meyveler için geçerli değildir.
	Gıda güvenlik denetimi	- 15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 15, 16, 17, 18, 19 Maddeleri	Aşağıdaki gibi kalite yönetim sistemlerinden birini uygulayan tesislerde üretilen gıdalar: GMP, HACCP, ISO 22000, IFS, BRC, FSSC 22000, veya eşdeğerleri.
Hayvansal Gıda	Kara hayvanları menşeli ürünlerin VN'ye ihracatına izin verilen yabancı	- 15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 14, 22 Maddeleri	https://cucthuy.gov.vn/danh-sach-cac-doanh-nghiep-cua-22-nuoc-du-dieu-kien-xuat-khau-thuc-pham-co-nguon-goc-dong-vat-tren-can-vao-viet-nam *TR kara hayvanları ve kara hayvanı ürünleri ihracatçılarından hiçbirisi bu listeye kayıtlı değildir. *Birçok TR tavuk ayağı ihracatçısı VN'ye ihracat için kayıtlı olsa da,

**HANOİ TİCARET
MÜŞAVİRLİĞİ**

ihracatçılar listesine kayıt		ürünleri iç tüketimden ziyade daha ileri işlemlere ve yeniden ihracata yöneliktir. TR'den VN'ye tavuk ayağı ihracatçılarının listesi kamuya açıklanmadı.
Suda yaşayan hayvan kökenli ürünlerin VN'ye ihracatına izin verilen yabancı ihracatçılar listesine kayıt	- 15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 14, 22 Maddeleri	https://cucthuy.gov.vn/danh-sach-doanh-nghiep-xk-thuy-san *VN'ye resmi olarak bu listeye eklenen 12 TR suda yaşayan hayvan ve suda yaşayan hayvan ürünleri ihracatçısı bulunmaktadır.
Hayvan karantinası	- Hayvan karantinasına tabi kara hayvanları ve kara hayvanı ürünlerinin listesi: MARD'ın 25/2016 Sayılı Genelgesi Madde 3. - İthal edilen kara hayvanları ve kara hayvanı ürünlerinin karantinaya alınması prosedürü: MARD'ın 25/2016 Sayılı Genelgesi Bölüm 3 - Hayvan karantinasına tabi suda yaşayan hayvanlar ve suda yaşayan hayvan ürünlerinin listesi: MARD'ın 26/2016 Sayılı Genelgesi Madde 3. - İthal edilen su hayvanları ve suda yaşayan hayvan ürünlerinin karantinaya alınması prosedürü: MARD'ın 26/2016 Sayılı Genelgesinin 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20. Maddeleri	
Gıda güvenlik denetimi	15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 15, 16, 17, 18, 19 Maddeleri	Aşağıdaki gibi kalite yönetim sistemlerinden birini uygulayan tesislerde üretilen gıdalar: GMP, HACCP, ISO 22000, IFS, BRC, FSSC 22000, veya eşdeğerleri.

İŞLENMİŞ GIDA

	İthalat Denetimleri Kuralları	İlgili Mevzuat	Notlar
İşlenmiş gıda	Ürün beyanı	15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 2. Bölümü	
	Ürün beyanı kaydı	- 15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 3. Bölümü	Öz beyandan sonra, aşağıda listelenen ürünler öz beyanlarının kaydedilmesine tabidir. 1. Sağlık takviyeleri, tıbbi beslenme gıdaları ve özel beslenme amaçlı gıdalar. 2. 36 aya kadar olan çocuklar için beslenme ürünleri. 3. Yeni işlemlere sahip karma gıda katkı maddeleri, gıdada kullanılmasına izin verilen katkı maddeleri listesinde yer almayan gıda katkı maddeleri veya Sağlık Bakanlığı mevzuatına uygun olmayan şekilde kullanılan katkı maddeleri.
	Gıda denetimi güvenlik	15/2018 Sayılı Hükümet Kararnamesi'nin 15, 16, 17, 18, 19 Maddeleri	Aşağıdaki gibi kalite yönetim sistemlerinden birini uygulayan tesislerde üretilen gıdalar: GMP, HACCP, ISO 22000, IFS, BRC, FSSC 22000, veya eşdeğerleri.